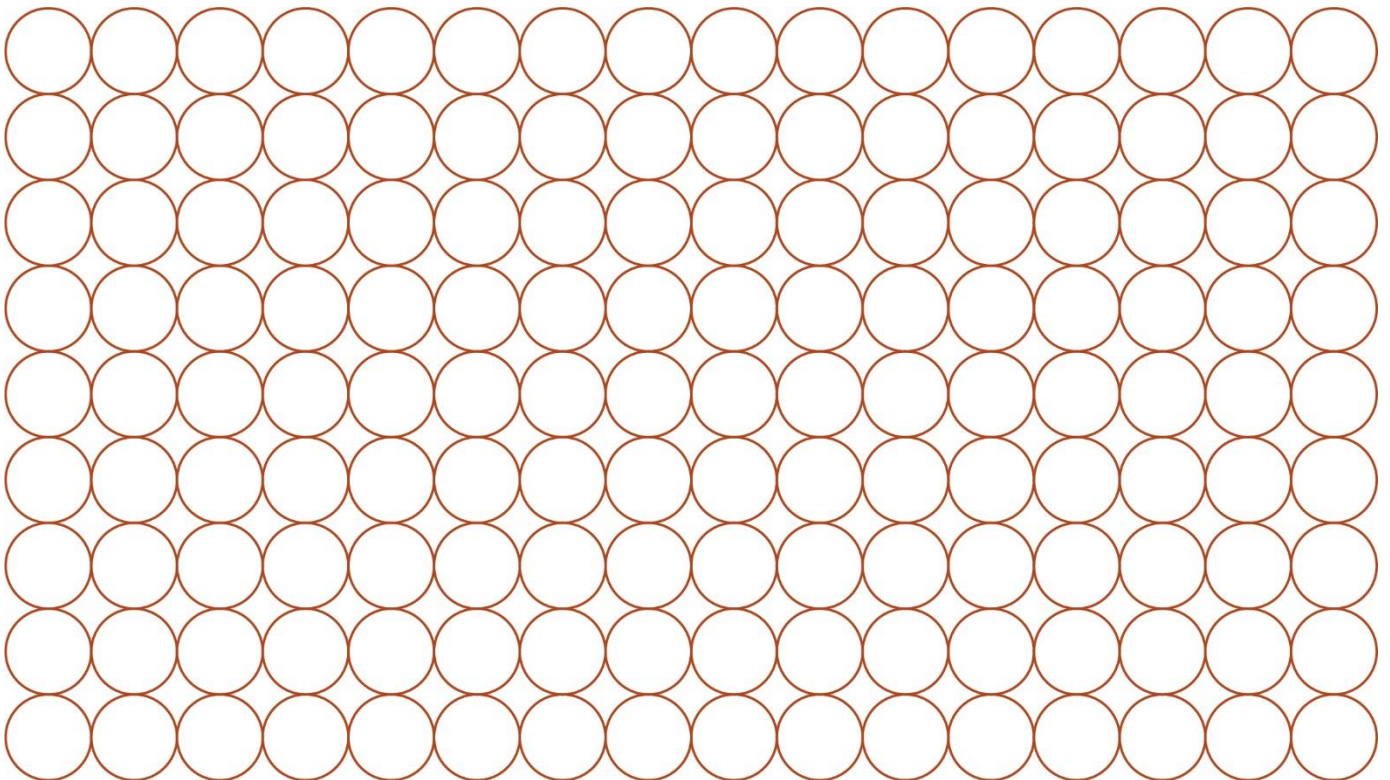

Kommentarmaterial till kursplanen i musik

Anpassade grundskolan

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/publikationer

ISBN: 978-91-7559-586-3

Skolverket, Stockholm 2023

Innehåll

Inledning	4
Om skolämnet musik	5
Kommentarer till kursplanens syfte.....	6
Kursplanens långsiktiga mål	11
Kommentarer till kursplanens centrala innehåll	12
Innehållet i ämnet musik	12
Musicerande och musikskapande samt musikens verktyg	13
Musikens sammanhang och funktioner	17
Kommentarer till kursplanens betygskriterier	21
Betygskriterierna i ämnet musik.....	22

Inledning

Till varje kursplan finns ett kommentarmaterial. Det riktar sig till lärare, rektorer och andra som är verksamma inom skolväsendet. Avsikten med materialet är att ge en bredare och djupare förståelse för de urval och ställningstaganden som ligger bakom texten i kursplanen. Materialet beskriver också hur det centrala innehållet utvecklas över årskurserna och vad lärare kan fokusera på när de gör bedömningar i relation till betygskriterierna.

Formuleringar som är hämtade direkt från kursplanen är genomgående kursiverade i texten.

Om skolämnet musik

Musik har en stor betydelse för barn och ungdomar och kan vara en del i att utforska och söka sig en identitet. Musik kan också ge elever tillgång till ett bredare känsleregister och fler meningsbärande uttryck. På det sättet ingår musikämnet i elevernas bildning. Musik är en konstnärlig uttrycks- och kommunikationsform. I skolan är musik ett ämne som har nära kontakt med barns och ungdomars kulturyttringar, direkt in i klassrummet. Det kan väcka förväntningar på att skolan ska ta tillvara de erfarenheter av musik som eleverna har med sig, vilket både kan vara ämnets utmaning och dess stora tillgång.

Att musicera, lyssna till och skapa musik utgör ämnets kärna. Det är de dominerande aktiviteterna i musikundervisningen – aktiviteter som utvecklas i samspel med varandra. Kursplanen tar sin utgångspunkt i vikten av växelverkan mellan musicerande, lyssnande och skapande, samt teorier om och reflektion över musik. Genom undervisningen fördjupas, vidgas och bearbetas elevernas erfarenheter av musik. Det egna musicerandet och musikskapandet utvecklar lyhördhet och förmåga att lyssna. På motsvarande sätt utvecklar lyssnandet förmågan att musicera och skapa musik.

Kommentarer till kursplanens syfte

Syftestexten riktar sig till läraren och beskriver de övergripande målsättningar som ska gälla för undervisningen i det aktuella ämnet. Syftet är därför en viktig del när lärare planerar och genomför undervisningen. Syftestexten avslutas med ett antal långsiktiga mål som avgränsar de delar av syftet som ligger till grund för betygskriterierna.

Att skapa delaktighet

Att elever upplever delaktighet är avgörande för lärandet, utvecklingen och deras möjligheter att vara aktiva medborgare. Erfarenheter visar att elever i anpassade grundskolan riskerar att möta olika hinder för delaktighet i skolan och samhället i stort.¹ Undervisningen i anpassade grundskolan har därför en viktig uppgift i att ge eleverna förutsättningar att vara delaktiga i gemensamt lärande, olika undervisningssituationer, kamratgemenskapen samt i vardagens aktiviteter och samhällslivet.

Eleverna behöver olika mycket stöd. För att skapa förutsättningar för elevernas delaktighet måste stödet anpassas så att vuxnas omsorg inte inkräktar på elevernas autonomi och begränsar deras aktiva deltagande i undervisningen. För att kunna delta i undervisningen och få möjligheter att utvecklas mot skolans mål behöver eleverna också en miljö där omgivningen anpassar redskapen och kommunikationen efter elevernas förutsättningar.

Det finns flera aspekter av delaktighet som är viktiga i undervisningen. Ett par av dessa handlar om att eleverna ska få uppleva engagemang och utveckla autonomi. Även elevernas språkutveckling är central. Syftestexten i musik lyfter fram hur undervisningen i ämnet ska bidra till att utveckla dessa aspekter av delaktighet.

Kursplanens formulering om intresse och musikalisk kreativitet har koppling till aspekten engagemang. Att få erkännande för att kunna utveckla och känna tilltro till den egna musikaliska förmågan att sjunga, spela och skapa musik har koppling till aspekten autonomi. Den språkliga aspekten handlar i musik om att utveckla språket för att reflektera över musikupplevelser och kommunicera om musikens olika uttrycksmöjligheter.

Avsnitten nedan följer syftestextens disposition, och de olika aspekterna av delaktighet kommenteras närmare i sitt sammanhang.

Delta i musikaliska sammanhang

Att tillsammans med andra uppleva eller uttrycka sig genom musik är ett djupt rotat mänskligt behov, inte bara hos barn och unga. Oavsett om det sker genom att

---

¹ Se exempelvis Myndigheten för delaktighet. (2020). *Begränsade livsval – situationen för personer med intellektuell funktionsnedsättning*.

sjunga med i födelsedagssånger, dansa runt midsommarstången, att spela i band eller komponera egen musik, så handlar det i hög utsträckning om att dela erfarenheter som ger en känsla av samhörighet. Musik försätter människor i olika sinnestillstånd och upplevelsen av att ha delat detta med andra kan skapa starka känslor av gemenskap. Musik kan på så sätt inkludera, men den kan också utestänga.

Kursplanen anger att ett syfte med undervisningen är att eleverna utvecklar *kunskaper som gör det möjligt att delta i musikaliska sammanhang, både genom att själva musicera och genom att lyssna till musik*. Det är kunskaper som kan bidra till delaktighet och gemenskap liksom till självkänsla och autonomi. Samtidigt är det också kunskaper som kan öka förståelsen för hur musik kan skapa känslor av grupp tillhörighet, men också utestänga dem som av olika anledningar inte är invigda. Kursplanen bygger således på en tanke om att det är en medborgerlig rättighet att utveckla den musikaliska förmåga som gör det möjligt att delta i olika musikaliska sammanhang. Detta är inte minst betydelsefullt för att skapa tillträde till ett kulturliv där musik är en central del.

Musik som uttrycksform och kommunikationsmedel

Redan i tidig ålder uttrycker sig och kommunicerar människor ofta med sin omgivning genom sång, rytm och rörelse. I takt med att barnet blir äldre utvecklas medvetenheten om det egna musicerandet i relation till omgivningen och musiken kan bli en möjlig väg för att uttrycka och kommunicera tankar och känslor.

I musikundervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla och tillägna sig *musik som uttrycksform och kommunikationsmedel*. Begreppen uttrycksform och kommunikationsmedel används i kursplanen för att understryka att huvudsyftet med att utveckla kunskaper i musik är att kunna uttrycka sig och kommunicera genom musik. Det förutsätter att eleverna får erfara och utforska olika slags upplevelser och intryck av musik. Eleverna ska få pröva och ompröva hur musikaliska byggstenar kan sättas samman för att skapa olika musikaliska uttryck.

För att kunna göra detta krävs att eleverna utvecklar hantverksmässiga kunskaper i musik och att musicerandet görs tillgängligt för eleverna exempelvis genom att använda anpassade musikinstrument. I kursplanen formuleras det som att eleverna ska ges möjligheter att utveckla kunskaper i att *använda röst, musikinstrument, digitala verktyg samt musikaliska begrepp och symboler i olika musikaliska former och sammanhang*. De hantverksmässiga kunskaperna ska således betraktas som verktyg, vilka används så att eleverna dels ska kunna uttrycka sig själva genom musik, dels få utveckla kunskaper i hur musik kan kommuniceras i olika sammanhang.

Kursplanen utgår från att alla elever kan utveckla fördjupade musikaliska kunskaper om de bara får möjligheter. Alla elever lyssnar på musik, mer eller mindre medvetet. De får på så sätt kunskaper **om** musik, men också **i** musikaliska

element som exempelvis puls, takt, rytm, melodi och harmonik. Eleverna har förkunskaper med sig när de kommer till skolan och med hjälp av undervisningen ska kunskaperna medvetandegöras och utvecklas. Kursplanens formuleringar syftar till att alla elever, oavsett förkunskaper, genom undervisningen ska få tillägna sig en verktygslåda för att kunna uttrycka sig och kommunicera genom musik.

Musikalisk lyhördhet

I alla former av musicerande är hantverksmässiga kunskaper väsentliga. Lika väsentligt är att kunna lyssna och anpassa sina musikaliska insatser. Lyssnande är en förutsättning för att kunna utveckla förmågan att uttrycka sig genom musik.

Ett syfte med undervisningen i musik är därför att den ska ge eleverna förutsättningar att *utveckla en musikalisk lyhördhet som gör det möjligt att själv och i samarbete med andra skapa, bearbeta och framföra musik i olika former*. Musik är alltid en kommunikativ akt, oavsett om man lyssnar på musik, musicerar själv eller tillsammans med andra.

Musicerande i grupp är en samhandling där varje deltagare behöver vara lyhörd och samspela med de övriga. Varje elev ska ges plats och möjlighet att bidra med egna insatser till musicerandet som helhet. För att kunna tillägna sig den form av kommunikation och samspel som kan utvecklas i en musicerandesituation är det viktigt med ett tillgängliggörande och stödjande arbetssätt. Det kan till exempel handla om hur kroppsliga rörelser kan användas för att markera insatser eller hur olika former av bildstöd eller signaler i musiken kan markera förändringar i tempo eller karaktär. Det kan också handla om att en blick eller en gest kan förmedla uppskattning och samhörighet.

Tilltro och kreativitet

Kursplanen anger att eleverna genom undervisningen ska utveckla *tilltro till sin förmåga att sjunga och spela*. Att ha tilltro till sin förmåga är många gånger en förutsättning för att våga komma med musikaliska idéer, pröva sig fram och skapa musik i olika former. Att presentera en idé och våga testa den kan ibland upplevas som ett risktagande, då musik kan blotta och synliggöra känslor eller andra personliga sidor. Men musikskapande innebär också en möjlighet att utforska vad som är meningsfullt och att bearbeta känslor och funderingar. Musiken kan skapa ett friutrymme där det finns möjlighet för eleven att uttrycka reflektioner, frågeställningar och betraktelser om sig själv och sin omvärld utan att behöva ge färdiga svar.

Det har visat sig att barn och ungdomar, genom musik, gärna kommunicerar sina upplevelser av att vara ung just nu, något som innefattar såväl existentiella, moraliska och etiska frågeställningar som lustbetonade, exhibitionistiska och berättande teman. Det är en viktig utgångspunkt för kursplanens andra långsiktiga mål, som innebär att eleverna genom undervisningen ska ges förutsättningar att

utveckla sin förmåga att skapa musik och uttrycka och kommunicera tankar och idéer i musikalisk form.

Många av formuleringarna i kursplanen syftar till att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper för att kunna bearbeta och skapa musik och därmed nya gestaltningar och kompositioner. Det innebär att de behöver få pröva, ompröva, bejaka och utveckla sin improvisatoriska förmåga för att utveckla sin *musikaliska kreativitet*.

Musikupplevelse och reflektion

Att musik berör människan råder det ingen tvekan om. Musik kan framkalla kroppsliga förnimmelser såsom gåshud eller värme, inge känslor av välbehag eller obehag – men också väcka funderingar. Ett syfte med undervisningen i musik är att eleverna ska utveckla sin förmåga att *uppleva, kommunicera om och reflektera över musik*.

Att reflektera över musikaliska upplevelser är grundläggande för att utveckla en rad färdigheter. Upplevelse och reflektion ligger till grund för att utveckla ett lyhört lyssnande på musik, att kunna uttrycka sig och kommunicera genom musik, men också för att samtala om musik. Det handlar om såväl att förstå sin egen musikaliska verklighet och sina egna preferenser som att vidga sina musikaliska referensramar. I undervisningen ska det enligt kursplanen bland annat ske genom att *elevernas erfarenheter av musik ska utmanas och fördjupas i mötet med andras musikaliska erfarenheter*.

Musik finns och erbjuds i dag i en mängd olika genrer och former. Det pågår dessutom en kontinuerlig utveckling av nya informations- och kommunikationstekniker, vilket resulterar i att nya musikformer med skiftande karaktär, funktion och syfte etableras. På så sätt uppstår det nya förhållningssätt till musik. Genom att vissa musikkulturer blir dominerande, till exempel medieburn populärkultur, finns en risk att smak och preferenser standardiseras. Kursplanen har därför en viktig funktion genom att den lyfter fram vikten av att utveckla ett reflekterande förhållningssätt till musik. Det innebär att kunna reflektera över upplevelser av musikaliska intryck och därigenom utveckla medvetenhet om olika musikaliska genrer och former. Vidare innebär det att kunna urskilja för vilka syften musik används och i vilka sammanhang den förekommer. Inte minst hur musik används för att påverka och förstärka känslor.

Olika musikkulturer

Eleverna kommer ständigt i kontakt med musik genom att den exponeras i olika mediala sammanhang. Kunskap om hur musik har skapats i olika tider, kulturer och sociala sammanhang ger perspektiv på hur musiken fungerade i sitt ursprung och hur den fungerar och används i dag.

I dag är det mycket vanligt att olika musikformer och musikstilar korsas och transformeras. I ett mångkulturellt samhälle förstärks den tendensen. Förståelse för hur musik har tagit sig uttryck och tar sig uttryck i dag kan berika möten mellan människor. Det gör det möjligt för eleverna att vidga sina referensramar och därmed få tillgång till fler musikaliska sammanhang.

För att utmana och fördjupa elevernas musikaliska erfarenheter behöver de få möta musik som kanske inte så ofta hörs i medierna, till exempel olika kulturers folkmusik och samtida konstmusik. Kursplanen anger därför att undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar *förståelse för olika musikkulturer*.

Kursplanens långsiktiga mål

Kursplanens syftestext avslutas med ett antal långsiktiga mål. Dessa är avgränsade till de delar av syftet som ligger till grund för betygskriterierna. De långsiktiga målen innehåller inte sådant som elevernas socioemotionella utveckling, värderingar, beteenden eller intresse för ämnet. Dessa områden är viktiga när lärarna planerar, genomför och utvärderar sin egen undervisning, men ska inte vara underlag för bedömning och betygssättning.

De långsiktiga målen i ämnet musik är

- *förmåga att sjunga och spela i olika musikaliska former och genrer,*
- *förmåga att skapa musik samt uttrycka och kommunicera tankar och idéer i musikalisk form, och*
- *förmåga att uppleva och reflektera över musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sammanhang.*

Kommentarer till kursplanens centrala innehåll

Det centrala innehållet i kursplanen anger vilket obligatoriskt innehåll som ska behandlas i undervisningen. Det är uppdelat i kunskapsområden som i sin tur består av ett antal innehållspunkter. Dessa ska uppfattas som byggstenar som kan kombineras på olika sätt och väga olika tungt i undervisningen. I planeringen kan de enskilda punkterna i det centrala innehållet kräva olika mycket utrymme i undervisningen, beroende på vad de omfattar och på elevgruppens behov och förutsättningar. Kunskapsområdena bör alltså inte ses som separata arbetsområden för undervisningen, utan de kan kombineras på de sätt som läraren bedömer som mest lämpligt för att uppnå syftet med undervisningen för elevgruppen.

Exempel i innehållet

I det centrala innehållet förekommer vissa exempel. De förtydligar innehållets inriktning, men är inte uttryck för att de bör prioriteras framför andra alternativ. Till exempel anges i årskurserna 4–6 att eleverna ska möta innehållet *komposition med utgångspunkt i inspirationskällor, till exempel bild, rörelse och musik*. Det innebär att komposition är ett obligatoriskt innehåll under årskurserna 4–6, men undervisningen kan lika gärna ta upp andra inspirationskällor, som ett ljud, en känsla eller något helt annat för att ge kunskaper om komposition.

Innehållet i ämnet musik

Texten som följer kommenterar det centrala innehållet med utgångspunkt i de tre kunskapsområdena ”Musicerande och musikskapande”, ”Musikens verktyg” och ”Musikens sammanhang och funktioner”. Den här indelningen syftar till att lyfta fram innehållet i ämnet, konstnärligt såväl som praktiskt och teoretiskt. Kursplanen strävar efter att möjliggöra en praktik där det centrala innehållets olika områden samspekar och befruktar varandra.

Tanken bakom den övergripande progressionen i innehållet bygger på att ett framgångsrikt lärande i musik kräver kontinuerlig repetition och övning, speciellt när det gäller att tillägna sig hantverksmässig kunskap. Musik är en verksamhet där lärandet inte kan forceras eller organiseras i form av att vissa områden ”betas av” för att därefter inte återkomma. Ämnets områden behöver arbetas med i ett kontinuerligt flöde och eleverna ska få möjlighet till delaktighet genom ett inkluderande och tillgängliggörande förhållnings- och arbetssätt.

Musicerande och musikskapande samt musikens verktyg

De två första kunskapsområdena kommenteras här nedan tillsammans eftersom de i stor utsträckning förutsätter varandra. Avsnittet kommenterar bland annat röst, instrument och digitala verktyg samt musicerande och musikskapande i olika former. Kommentarererna berör också hur musikaliska byggstenar och musiksymboler är grundläggande för musikalisk praktik och förståelse av musik.

Rösten

Människans röst har stor utvecklingspotential och barns och ungdomars röster förändras enormt under skoltiden. Det är en grannlaga uppgift att vägleda en ung människas utveckling i sång då både register och röstklang ändras under puberteten. Sångglädje kan förvandlas till självkritik gentemot den egna rösten. Kursplanens syftestext betonar därför att det är viktigt att eleverna utvecklar tilltro till sin förmåga att sjunga.

En tanke bakom det centrala innehållet är att eleven, samtidigt som hen växer, ska ges möjlighet att utforska och använda sin egen röst genom olika vokala uttryck. Vid musicerande används rösten på många andra sätt än i klingande sång. Därför står det ibland *vokala uttryck* i kursplanen då gränsen för vad som kan kategoriseras som sång är svårdragen, till exempel när det handlar om rap, jojk, ”spoken word” eller ”growling”. I kursplanens långsiktiga mål och i betygskriterierna används emellertid enbart uttrycken sång och sjunga. Det valet är gjort för att betygskriterierna inte ska bli för textmässigt omfattande. Sång och sjunga ska då förstås som att de innefattar olika vokala uttryck.

Rösten behandlas i kursplanen som likställd med ett musikinstrument. I årskurserna 1–3 ska eleverna möta *rösten och hur den kan varieras och användas för musikaliska uttryck*. För årskurserna 4–6 finns innehållet *rösten och hur den kan varieras och användas för musikaliska och vokala uttryck*. Detta exemplifieras med *sång, jojk och rap*. I årskurserna 7–9 är motsvarande innehållspunkt formulerad som *rösten och hur den kan varieras och användas för musikaliska och vokala uttryck inom olika genrer och ensembletyper*. Progressionen handlar om att eleverna får utveckla ett allt mer varierat och genrespecifikt uttryck i sitt musicerande.

För att utveckla medvetenhet om hur det är möjligt att undvika skador på röst och stämband lyfter kursplanen i årskurserna 4–9 fram *röstvård*, vilket innebär att eleverna ska få lära sig att hantera rösten på ett skonsamt sätt. Här är det bland annat viktigt att sångernas tonarter anpassas efter elevernas röstutveckling.

Innehållspunkten *röstvård* innefattar också *hörselvård*, något som eleverna behöver utveckla kunskaper om för att kunna musicera och lyssna på musik på ett säkert sätt. I årskurserna 7–9 är detta innehåll formulerat som *röstvård och hörselvård. Orsaker till att tal, sång, musiklyssnade och musicerande kan bidra till skador samt hur dessa skador kan förebyggas*.

Det finns några väsentliga skillnader mellan rösten och andra instrument. Rösten bär vi ständigt med oss. Genom att vi kontinuerligt använder den tränas den i både tal och sång. Barn använder ofta sångrösten i sina vardagliga lekar och bestyr. Det är ett musicerande som inte alltid är medvetet, men som kan bestå av sång, kommentarer till en pågående lek eller melodislingor som barnet har snappat upp någonstans. Det innebär att eleverna har med sig ett sångkunnande till undervisningen som ska uppmärksammas och vidareutvecklas.

Instrument

Tanken bakom kursplanen är att eleverna ska ges möjlighet att möta och spela på olika instrument redan i de lägre årskurserna. Det är betydelsefullt att tillvarata elevernas nyfikenhet för att varje elev ska hinna utveckla goda kunskaper i instrumentalspel. Det ökar deras möjligheter att delta aktivt i olika former av gemensamt musicerande och i förlängningen i samhällets kulturliv. En annan viktig anledning till att börja tidigt är att motverka statushierarkier och undvika de eventuella identifikationer som kan göras mellan kön och vissa instrument.

Vilka instrument som eleverna ska möta i undervisningen är inte precist definierat i det centrala innehållet. Instrumenten är i stället grupperade som *ackord-, melodi-, bas- och slagverksinstrument samt digitala verktyg för musicerande och musikskapande* (årskurserna 4–9).

I lågstadiet finns dock övergripande beskrivet vilka typer av musikinstrument som eleverna ska möta: *slagverksinstrument, stränginstrument och tangentinstrument*. Kursplanen i mellan- och högstadiet fokuserar i stället på instrumentets möjligheter och begränsningar i sitt sammanhang, som att spela ackord-, melodi-, slagverks- eller basstämmor.

Anledningen till att endast övergripande benämningar av instrument används i kursplanen är dels att undvika att instrument associeras till specifika genrer, dels att värna om det didaktiska friutrymmet så att läraren kan anpassa och använda instrument som är utformade efter elevernas olika behov. Formuleringarna i kursplanen avser att säkerställa att eleverna under sin skoltid får möta och spela på flera olika instrument inom olika genrer. Benämningarna är delvis konstruerade för att undvika långa uppräkningslistor av instrument, men det är väsentligt att eleverna också lär sig korrekta benämningar på instrument och hur de används i olika sammanhang.

Med *basinstrument* avses instrument som av tradition betraktas som instrument för att spela basstämmor på. Däremot preciserar kursplanen inte om det handlar om en elbas, en marimba eller ett basinstrument som är byggt och anpassat för elevgruppen. *Slagverksinstrument* kan inkludera såväl akustiska som digitala trumset liksom rytminstrument. *Melodiinstrument* kan naturligtvis vara en flöjt eller ett piano, men melodier kan förstås även spelas på en xylofon eller med hjälp av digitala motsvarigheter. *Tangentinstrument* omfattar såväl piano som digitala tangentinstrument, men det kan också vara ett dragspel eller en orgel.

Digitala verktyg

Digitala verktyg för musicerande och musikskapande är kursplanens benämning på digitala instrument och programvaror. I dag skapas musik, i varierande genrer och former, ofta med hjälp av programvaror och digitala instrument, vilket kan vara produktiva vägar till att förstå och utöva musik.

Det är numera en självklarhet att, oavsett genre, använda digitala verktyg för såväl musicerande som musikskapande. Det är också verktyg som barn och ungdomar i hög grad kommer i kontakt med, vilket innebär rika möjligheter att tillägna sig kunskaper i musik.

Det finns programvaror som erbjuder varianter av mer eller mindre färdiga musikaliska byggstenar, möjligheter att skapa egna ljud eller komponera med traditionell notation. Att använda olika musikprogram för komposition, men också för andra ändamål, exempelvis att musicera till egna ”backtracks”, är vanligt. Program för komposition, musicerande och musikproduktion är under ständig utveckling och innebär stora möjligheter inte minst för att kunna samarbeta med andra elever eller yrkesmusiker på andra platser. Digitala verktyg erbjuder också möjlighet till inkluderande och individanpassat musicerande. Därför finns innehållet *digitala verktyg för musicerande och musikskapande* i alla årskurser.

Musicerande

Kursplanen föreskriver att undervisningen under hela grundskoletiden ska ge eleverna möjlighet att utveckla färdigheter i att musicera med sång och spel. Det gäller såväl i individuell musikalisk utveckling som i musicerandet tillsammans med andra. Detta är ett innehåll som kräver både tid och återkommande repetition om eleverna ska kunna utveckla de färdigheter som behövs för att kunna delta i gemensamt musicerande.

Genom att redan i de lägsta årskurserna börja musicera på olika sätt, inte minst tillsammans med varandra, utvecklar eleverna lyhördhet för såväl musikaliska delar som för musikalisk helhet. Det innebär bland annat att eleverna får utvecklas i att hålla en stämma med röst eller instrument för att utveckla tilltro till den egna förmågan.

Progressionen går ifrån att sjunga och spela unisont och med enkla stämmor till mer genretypiska musikaliska uttryck. I årskurserna 1–6 ska eleverna musicera med *sång och spel i olika former*, för att i årskurserna 7–9 mer medvetet möta musicerande med både *melodispel* och *ackompanjemang i olika former och genrer*. I allt större utsträckning korsar och befruktar genrer varandra, och inom en och samma genre utvecklas många olika stilar och kulturella musikuttryck. Kursplanen och betygskriterierna tar genomgående avstamp i detta synsätt.

Musikskapande

I kursplanen används termen *musikskapande* på ett övergripande sätt. Musikskapande innefattar här improvisation, komposition och olika former av musikalisk gestaltning, som till exempel att kombinera musik med andra uttrycksformer. Att i musicerande bearbeta befintlig musik och på så sätt kommunicera idéer i musikalisk form är också exempel på musikskapande.

Människor leker fram musik genom imitation och improvisation, och de egna erfarenheterna reflekteras ofta i olika musikaliska uttryck, som rörelse, spontansång och rytm. Detta inneboende flöde behöver tas tillvara och stimuleras till vidare utveckling i musikundervisningen. Behovet av att uttrycka något eget i form av improvisation, komposition eller genom bearbetning och gestaltning av musik är viktigt både för barns och ungdomars identitetsskapande och för deras musikaliska kunskapsutveckling.

Kursplanen föreskriver att eleverna ska få undervisning som stödjer deras utveckling inom improvisation. Ett viktigt sätt att lära sig musik är att imitera, vilket också är ett funktionellt verktyg för att utveckla improvisationsförmågan. I årskurserna 1–6 finns det gemensamma innehållet *imitation och improvisation med röst, rörelse och instrument*. I de högre åldrarna kan detta innehåll utmanas mer och eleverna får med större medvetenhet använda sina kunskaper i och om musikaliska beståndsdelar när de improviserar. I årskurserna 7–9 ska eleverna möta *rytmisk och melodisk improvisation med röst, rörelse och instrument med utgångspunkt i musikaliska byggstenar*.

I ett kompositionsarbete kan improvisation fylla en viktig funktion där exempelvis ett motiv får växa fram, något som sedan kan bearbetas och sättas samman med andra beståndsdelar till en komposition. En komposition kan bestå av såväl ett klingande uttryck som att musikaliska beståndsdelar bearbetas med exempelvis rörelse.

Formuleringarna i kursplanen ska inte uppfattas som att eleverna behöver komponera omfattande musikstycken. Det innebär snarare att de får tillgång till olika verktyg och metoder som gör det möjligt att sätta samman musikaliska beståndsdelar till fungerande former. I årskurserna 4–6 föreskriver kursplanen att eleverna ska få arbeta med *komposition med utgångspunkt i inspirationskällor* för att i årskurserna 7–9 möta *komposition i olika genrer*.

Genom att musikundervisningen visar på olika utgångspunkter för att skapa musik blir eleverna medvetna om musikskapandets olika delar och att andra uttrycksformer också kan utgöra en del av kompositionerna. Det kan till exempel innebära att sätta text till en visa, sätta rörelser till sin eller andras musik, eller att ton- eller ljudsätta en filmsekvens. Detta innebär att eleverna arbetar med kombinationer och bearbetningar av olika uttrycksformer, men att den klingande musiken är i fokus.

Kursplanen föreskriver att eleverna genom alla årskurser ska arbeta med musikalisk gestaltning och kommunikation av musikaliska tankar och idéer, vilket

är en naturlig del i musicerande såväl som improvisation och komposition. Det innebär också att eleverna får kombinera musik med andra uttrycksformer. Genom att kombinera musik med andra uttryck (till exempel berättande, bild, dans, film eller text) syftar kursplanens formuleringar till en ökad förståelse för hur musik i kombination med andra uttrycksformer kan användas för att skapa stämningar, betydelser eller för att på olika sätt påverka en upplevelse.

Eleverna gestaltar och framträder, i mer eller mindre formella situationer, i såväl enkla rörelselekar som mer omfattande musikproduktioner. Genom gestaltningar och musikframföranden utvecklas förmågan att kommunicera något till andra. I mötet med detta innehåll berörs därigenom ett av ämnets långsiktiga mål, att *skapa musik samt uttrycka och kommunicera tankar och idéer i musikalisk form.*

Byggstenar och symboler

Kursplanen har gjort ett urval av några musikaliska beståndsdelar som eleven ska få möta och utveckla kunskap i och om. Dessa benämns i det centrala innehållet som *musikaliska byggstenar* och *musiksymboler* och ska användas i praktiskt musicerande och musikskapande såväl som samtal, reflektion och analys av musik. Utgångspunkten för kursplanen är således att utveckla den språkliga begreppsbyggnaden i det praktiska arbetet.

Termen *musiksymboler* som förekommer under alla årskursers centrala innehåll ska vara till hjälp för att utveckla musikalisk litteracitet. *Musiksymboler med bild-, färg-, siffer- eller bokstavsstöd, till exempel noter och ackord* är delar av den musikaliska begreppsapparaten som är till för att stödja musicerande och musikskapande. Musiksymboler kan också vara tecken som elever utformar själva för att kunna kommunicera under musicerandet eller för att nedteckna ett musikstycke. Bilder, färger och grafiska mönster kan således utgöra en notbild, likaväl som en serie fysiska rörelser kan vara ett sätt att förmedla hur musiken ska låta.

Musikens sammanhang och funktioner

I kunskapsområdet ”Musikens sammanhang och funktioner” kommenteras det centrala innehåll som handlar om musikens roll och funktion hos människa och samhälle i olika kulturer och tider.

Musikupplevelser och påverkan

Mötet med musik skapar reaktioner hos människan, och dessa reaktioner kan upplevas såväl kroppsligt som tanke- och känslomässigt. Ibland är upplevelsen väldigt stark och vi kan få gåshud eller fälla tårar. Vid andra tillfällen går upplevelsen mer obemärkt förbi, men det kan ändå hända att vi påverkas exempelvis genom att börja gå i puls till musik vi hör.

Kursplanens centrala innehåll behandlar olika aspekter av hur människan använder och har använt musik genom tiderna för att på olika sätt själv bli berörd

och beröra andra. Elevens egna erfarenheter av musikupplevelser i musicerande, lyssnande eller i mötet med andra musikaliska uttryck, är en utgångspunkt för att skapa förståelse för hur musik kan påverka och användas i olika sammanhang. Eleverna ska få möta ett innehåll som behandlar *musik som knyter an till elevens vardagliga och högtidliga sammanhang*. Här ingår att ta del av samtida och kulturhistoriska traditioner. I årskurserna 1–3 handlar det om att få en *inblick i svensk och nordisk sång- och danslekstradition*, vilket i årskurserna 4–6 preciseras till att ta del av *nationalsången samt några av de vanligaste psalmerna*.

Kopplingen mellan musik i vardagliga och högtidliga sammanhang hänger samman med hur olika aspekter av musik påverkar människan. Det handlar om att medvetandegöra eleverna om att musik kan väcka starka känslor, både positiva och negativa, och att musik därför ofta används för att skapa stämningar eller för att skapa samhörighet. På så sätt kan musik påverka oss vid högtidliga eller rituella sammanhang, som till exempel vid ett bröllop, en begravning eller ett födelsedagsfirande. Musik kan också användas och påverka oss i mer vardagliga sammanhang, till exempel vid fysisk träning, för att koppla av eller för att få oss att köpa en viss vara. Musik kan också ha en funktion för att skapa sammanhang i tillvaron exempelvis för att markera händelser eller växlingar av aktiviteter under en lektion eller en skoldag, eller för att uppmärksamma årstidsväxlingar eller högtider.

Kursplanen föreskriver att undervisningen ska behandla områden som handlar om hur musik kan användas för att förstärka individens bild av sig själv, bland annat utifrån identitet och grupptillhörighet i olika sammanhang. Innehållet *musikens funktion i samhället samt musikens betydelse för att uttrycka identitet och grupptillhörighet i olika sammanhang* i årskurserna 7–9 handlar om att musik kan fungera både stärkande och begränsande för individen. Kursplanen lyfter fram denna innehållspunkt för att uppmuntra eleverna till reflektion över musikens betydelse för identitet och grupptillhörighet. Då musik har betydelse för ungdomars identitetsskapande kan musikundervisningen vara en arena där elever kan växa, uttrycka identitet och få erkännande.

Som berörts tidigare i avsnittet är människans upplevelse av musik beroende av situation och sammanhang. För att möjliggöra reflektion över egna och andras musikupplevelser föreskriver därför kursplanen i lågstadiet att eleverna ska få möjlighet att associera *i form av tankar, känslor och inre bilder som uppkommer genom musikupplevelser*.

Ett annat centralt innehåll handlar om att prova och medvetandegöra hur musik tillsammans med andra uttrycksformer kan skapa betydelser. I årskurserna 7–9 ska eleverna därför få möta innehållet *hur musik används som meningsskapande uttrycksform i olika medier, till exempel i film och spel*.

Progressionen i innehållet kan sammanfattas med att den går från hur eleven själv påverkas av musik i årskurserna 1–3 till de sammanhang där musik används för att påverka i årskurserna 4–6 för att slutligen fokusera på musikens funktion i samhället och dess betydelse för identiteten och gruppen i årskurserna 7–9.

Ansvarsfullt förhållningssätt vid bruk av musik

I läroplanens inledande delar under ”Normer och värden” anges att elever ska uppmärksammas på de ”möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför”. I ämnet musik finns det stora möjligheter för eleverna att skapa egen musik, dela den och kanske samproducera den med andra. Eleverna kan också ta del av andras musik och sprida den vidare. Därför är det viktigt med kunskap om rättigheter och skyldigheter som gäller runt upphovsrätt. I årskurserna 7–9 behandlas frågor om upphovsrätt i innehållspunkten *rättigheter och skyldigheter vid bruk av musik i olika sammanhang*.

Instrument och deras funktioner

Instrument kan grupperas i relation till andra instrument och de får olika funktioner beroende på vilket sammanhang de används i. Genom att sortera och gruppera musikinstrument kan eleverna bli medvetna om de olika instrumentens egenskaper och deras inbördes likheter och skillnader.

Gruppering kan ske på olika sätt. Det kan vara utifrån hur musikinstrumenten är konstruerade, till exempel om ljudet skapas på akustisk eller digital väg. När man pratar om instrument och instrumentgrupper finns det en poäng i att använda gängse benämningar som exempelvis träblåsinstrument, stråkinstrument eller kordinstrument. Instrument kan också grupperas utifrån instrumentets funktion och uttrycksmöjligheter i olika ensembletyper. I de lägsta årskurserna ska eleverna möta innehållet *olika musikinstrument. Hur de låter, vad de heter och hur de ser ut*. I årskurserna 4–6 lyfter kursplanen fram musikinstrumenten och *vad de heter och har för funktion i olika ensemble- och orkestertyper* och i årskurserna 7–9 bekantar sig eleverna slutligen med instrumentens *funktion i några olika genrer*.

Musik från olika tider, kulturer och sammanhang

I stort sett all musik som eleverna lyssnar på, spelar eller på annat sätt kommer i kontakt med, innehåller referenser till tidigare musik. Att få kunskaper om hur olika musikgenrer har vuxit fram och vilken funktion musiken har haft i olika kulturer skapar dels gemensamma referensramar, dels förståelse för den egna samtida musiken.

Det är viktigt att eleverna får komma i kontakt med många olika typer av musik. Det är dock varken enkelt eller oproblematiskt att i en kursplan specificera vilken musik som ska ingå i undervisningen. I årskurserna 4–6 anger kursplanen därför med en övergripande formulering att eleverna ska få möta *musikaliska karaktärsdrag i konstmusik, folkmusik och populärmusik samt musikalska uttryck från olika kulturer*. Formuleringen anger därmed att det ska finnas en spridning när såväl när det gäller genrer och kulturer som tidsepoker.

Urvalet måste här av nödvändighet göras utifrån vad som är didaktiskt lämpligt. Det går emellertid att få viss vägledning av kursplanen när den i årskurserna 1–6 föreskriver att eleverna ska möta musik som förekommer i *vardagliga och*

högtidliga sammanhang. Det är ofta sådan musik som är gemensam och känd för många människor i samma kultur. En stor mängd av den musik som används i medier är hämtad från historisk tid och i medierna förekommer såväl konstmusik som populärmusik. Att känna till vilka verken är, deras ursprung och hur de används i olika medier kan vidga elevernas kulturella referensramar. Sådan kunskap bidrar också till att skapa gemensamma referensramar som är värdefulla i ett samhälle.

I årskurserna 7–9 finns innehållet *musikaliska karaktärsdrag i konstmusik, folkmusik och populärmusik samt musikaliska uttryck från olika kulturer. Några centrala tonsättare, låtskrivare och musikaliska verk.* Urvalet av centrala tonsättare, låtskrivare och musikaliska verk måste göras utifrån flera perspektiv. Vad som är centralt inom musiken varierar beroende på sammanhanget. Det kan handla om musik som är betydelsefull i en viss kultur, i en viss tid eller för en mindre grupp människor. Ur ett medborgar- och bildningsperspektiv är det dock viktigt att eleverna får möta musik från skilda genrer, tidsperioder och kulturer. Det innebär även att de får möta musik som kan göra dem delaktiga i samhällets kulturliv och traditioner.

Progressionen inom området ligger i att innehållet i de yngre årskurserna i stor utsträckning utgår från elevernas egna referensramar. Allt eftersom vidgas referensramarna till att spänna över musik från olika kulturer, epoker och genrer.

Kommentarer till kursplanens betygskriterier

Betygskriteriernas uppgift är att fungera som måttstock för bedömning av elevens kunskaper. Betygskriterierna behöver läsas och tolkas i relation till syftet, det centrala innehållet och den undervisning som har bedrivits.

Läraren använder betygskriterierna för att bedöma elevens kunskapsutveckling inom ämnet. Det kan vara skriftliga omdömen i den individuella utvecklingsplanen (IUP:n) som görs en gång per år i anslutning till ett utvecklingssamtal. På så sätt får läraren underlag för att avgöra om eleven behöver ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för undervisningen eller ges särskilt stöd. Det kan också vara ett underlag för att säkerställa att eleven får tillräckliga utmaningar för att nå så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Att ge ett omdöme innebär att läraren värderar de kunskaper eleven hittills har inhämtat i ämnet, utifrån vad undervisningen har gett eleven förutsättningar att utveckla i förhållande till betygskriterierna.

Om en elev eller vårdnadshavare begär betyg kan detta ersätta omdömen i årskurserna 6–9. Oavsett om läraren formulerar omdömen eller sätter betyg utgår läraren från betygskriterierna.

Betygskriterier i årskurser där betyg kan sättas

I den sammantagna bedömningen vid betygssättningen fäster läraren större vikt vid sådana kunskaper som betonas i syftet eller som kan kopplas till många eller omfångsrika punkter i det centrala innehållet. Läraren fäster också större vikt vid sådant som undervisningen har fokuserat på och där eleven fått möjlighet att fördjupa sina kunskaper. Det innehållsliga sammanhanget är viktigt då de val läraren gör i undervisningen har betydelse för vad som blir möjligt för eleven att lära sig och därmed vad som blir relevant att bedöma. Detta är skälet till att betygskriterierna måste läsas och tolkas i relation till syftet, det centrala innehållet och den undervisning som har bedrivits.

För att betygskriterierna ska fungera som ett användbart verktyg för en sammantagen bedömning är de formulerade på ett övergripande sätt. På så vis ger de läraren möjligheter att göra en allsidig bedömning utifrån ett brett och varierat underlag som lämnat utrymme för eleven att visa sina kunskaper på olika sätt. Under terminen görs också avstämningar i förhållande till betygskriterierna för att sammanfatta och dokumentera det kunnande eleven har visat. Dessa avstämningar kan även ligga till grund för omdömen i den skriftliga individuella utvecklingsplanen. Sådana avstämningar är också ett sätt för läraren att säkerställa att det finns ett brett och varierat underlag vid tiden för betygssättning i de fall en elev eller vårdnadshavare begär detta.

Lärarens uppgift är att sätta det betyg som sammantaget motsvarar elevens kunskaper genom att hitta den bästa överensstämmelsen mellan betygsunderlaget och betygskriterierna. En sammantagen bedömning handlar om att läraren analyserar både hur elevens kunskaper förhåller sig till betygskriteriernas delar och vilket betyg som helheten indikerar. För att få en bild av den sammantagna nivån på elevens kunskaper är tyngdpunkterna i ämnet vägledande. Läs mer om sammantagen bedömning vid betygssättning i Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning.

Progressionen i betygskriterierna

Betygskriterierna i årskurs 6 och 9 liknar i stor utsträckning varandra. Men när läraren tolkar betygskriterierna i relation till kursplanen och undervisningen blir det tydligt att progressionen bärs av det centrala innehållet. Detta skiljer sig åt mellan olika stadier genom att det konkreta undervisningsinnehållet blir mer komplext i högstadiet.

Medverka och bidra i betygskriterierna

I betygskriterierna är *medverka* och *bidra* nyckelbegrepp som endast återfinns på E-nivå oavsett årskurs och ämne. Begreppen medverka och bidra är tänkta att ange en konstaterad aktiv medverkan och ett konstaterat aktivt bidrag av eleven. Till exempel står det i betygskriterierna för musik att eleven medverkar i att musicera och bidrar till att anpassa sitt musicerande till det musikaliska sammanhanget. Här behöver lärare avgöra vad som krävs för att kunna konstatera att eleven verkligen har medverkat respektive bidragit. Det behövs också kunskap och kännedom om varje enskild elev för att kunna avgöra när eleven medverkar eller bidrar.

Betygskriterierna i ämnet musik

Betygskriterierna i musik är indelade i tre stycken som utgår från de långsiktiga mål som finns formulerade i syftestexten.

- Det första stycket utgår från det långsiktiga målet som handlar om elevens musicerande.
- Det andra stycket utgår från det långsiktiga målet som berör olika aspekter av musikskapande.
- Det tredje stycket utgår från det långsiktiga målet som handlar om elevens upplevelse av musik och hur upplevelsen relaterar till olika aspekter av musikalisk medvetenhet.

Förmåga att sjunga och spela i olika musikaliska former och genrer

Betygskriteriernas första stycke (som återges nedan) avser att rikta bedömningens fokus mot elevens förmåga att sjunga och spela.

Årskurs 6

Eleven **medverkar** i musicerande med sång och instrumentspel. Dessutom **bidrar** eleven till att anpassa sitt musicerande till det musikaliska sammanhanget. (E)

Eleven musicerar på ett **delvis fungerande** sätt med sång och instrumentspel. Dessutom **anpassar** eleven **delvis** sitt musicerande till det musikaliska sammanhanget. (C)

Eleven musicerar på ett **fungerande** sätt med sång och instrumentspel. Dessutom **anpassar** eleven sitt musicerande till det musikaliska sammanhanget. (A)

Årskurs 9

Eleven **medverkar** i musicerande med sång och instrumentspel. Dessutom **bidrar** eleven till att anpassa sitt musicerande till det musikaliska sammanhanget och musikens karaktär. (E)

Eleven musicerar på ett **delvis fungerande** sätt med sång och instrumentspel. Dessutom **anpassar** eleven **delvis** sitt musicerande till det musikaliska sammanhanget och musikens karaktär. (C)

Eleven musicerar på ett **fungerande** sätt med sång och instrumentspel. Dessutom **anpassar** eleven sitt musicerande till det musikaliska sammanhanget och musikens karaktär. (A)

Vid bedömningen riktas lärarens uppmärksamhet mot aspekter av rytmisk medvetenhet, tonbildning, tajmning, melodisk medvetenhet likaväl som sång- och instrumenttekniska färdigheter. Läraren gör en samlad bedömning av elevens kunskaper och fokuserar på elevens bästa prestationer.

Den andra meningen i betygskriteriernas första stycke fokuserar på olika aspekter av samspel och förmåga att anpassa musicerandet till ett musikaliskt sammanhang.

Vid bedömningen riktar läraren sitt fokus mot hur väl eleven anpassar sitt musicerande till sammanhanget när det gäller att musicera såväl själv som tillsammans med andra samt till själva musikens uttryck. Läraren bedömer i vilken grad eleven anpassar sitt musicerande till musikens uttryck som exempelvis tempo, dynamik, tajming eller musikalisk form.

Vid bedömning i högstadiet läggs större fokus vid elevens förmåga att anpassa sitt musicerande till musikens karaktär. Det kan handla om musikalisk genre såväl som musikens framträdande uttryck.

Förmåga att skapa musik samt uttrycka och kommunicera tankar och idéer i musikalisk form

Betygskriteriernas andra stycke riktar bedömningens fokus mot olika aspekter av musikaliskt skapande. Musikskapande kan handla om klingande musik såväl som olika gestaltningar där musik kombineras med andra uttryck. Här handlar det om hur eleven uttrycker tankar och idéer i improvisation, i olika former av musikalisk gestaltning och i musikalisk komposition.

Årskurs 6 och 9

Eleven **medverkar** i att uttrycka tankar och idéer genom musikaliskt skapande. (E)

Eleven uttrycker tankar och idéer på ett **delvis genomarbetat** sätt genom musikaliskt skapande. (C)

Eleven uttrycker tankar och idéer på ett **genomarbetat** sätt genom musikaliskt skapande. (A)

Formuleringen riktar lärarens fokus mot elevens förmåga att använda olika musikaliska byggstenar och andra inspirationskällor för att uttrycka sig inom olika typer av improvisation, musikalisk gestaltning och komposition. För att få ett bedömningsunderlag behöver läraren också identifiera vilka intentioner eleven har med sitt musikaliska skapande.

I betygskriteriernas andra stycke tillkommer, för årskurs 9, en mening om komposition.

Årskurs 9

Dessutom **medverkar** eleven i att komponera musikaliska uttryck som har en fungerande form. (E)

Dessutom komponerar eleven musikaliska uttryck som har en **delvis fungerande** form. (C)

Dessutom komponerar eleven musikaliska uttryck som har en **fungerande** form. (A)

Formuleringen i denna andra mening fokuserar på elevens förmåga att komponera och använda sina praktiska kunskaper i musikalisk form. Vid bedömningen kan läraren väga in hur väl eleven sätter samman musikaliska beståndsdelar och i vilken grad det sker med formmässig medvetenhet.

Att eleven komponerar *musikaliska uttryck* indikerar ett brett förhållningssätt i bedömningen. Det betyder att eleven inte behöver kunna komponera en hel låt. Det kan handla om kortare kompositioner som sträcker sig över några takter där musikaliska mönster sätts samman till en form. En komposition kan också bestå av en kombination av olika musikaliska uttryck, till exempel om undervisningen har handlat om ljudkompositioner och grafiska partiturer eller om eleven har komponerat en rörelsegestaltning utifrån olika musikaliska byggstenar.

Förmåga att uppleva och reflektera över musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sammanhang

Betygskriterierna tredje stycke handlar om elevens förmåga att uppleva och reflektera över musik som kan komma till uttryck på olika sätt. Den kan till exempel visas muntligt, skriftligt, med tecken eller bildstöd, i praktiskt musicerande eller i musikskapande. Genom att inte styra läraren i valet av former för bedömningen av elevens reflektion, avser formuleringen att ge möjligheter till ett allsidigt och varierat bedömningsunderlag anpassat till skilda musikaliska sammanhang. För att få ett brett underlag behöver läraren låta eleven uppleva musik och reflektera ur många olika perspektiv.

Årskurs 6

*Eleven **medverkar** i att uttrycka förståelse för musikens innehåll och i att ge exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag. (E)*

*Eleven uttrycker **viss** förståelse för musikens innehåll och ger med **viss säkerhet** exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag. (C)*

*Eleven uttrycker **god** förståelse för musikens innehåll och ger med **säkerhet** exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag. (A)*

Årskurs 9

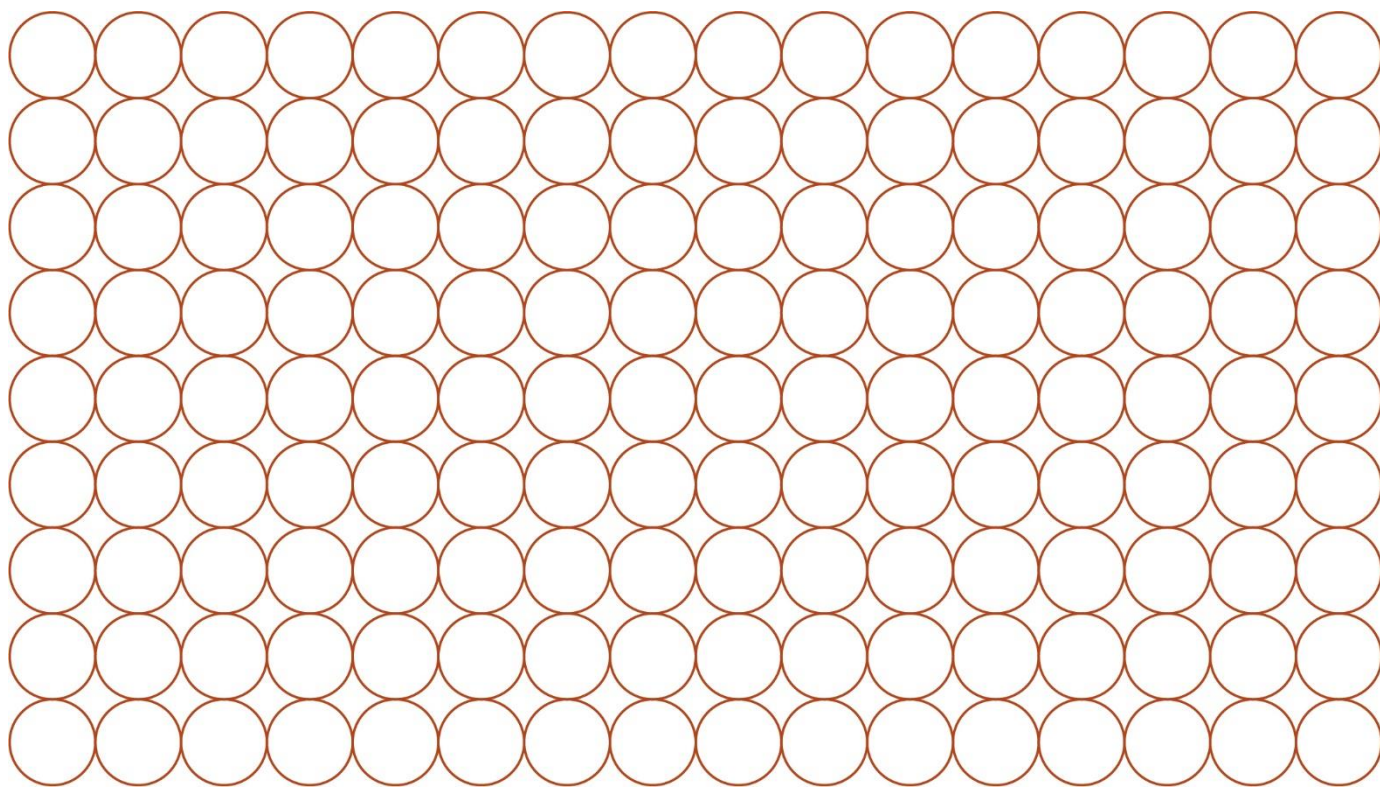
*Eleven **medverkar** i att uttrycka förståelse för musikens innehåll och funktion och i att ge exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag i olika musikgenrer. (E)*

*Eleven uttrycker **viss** förståelse för musikens innehåll och funktion och ger med **viss säkerhet** exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag i olika musikgenrer. (C)*

*Eleven uttrycker **god** förståelse för musikens innehåll och funktion och ger med **säkerhet** exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag i olika musikgenrer. (A)*

Vid bedömningen riktar läraren sin uppmärksamhet mot elevens förmåga att identifiera och visa på utmärkande musikaliska beståndsdelar inom olika typer av musik. Det kan handla om i vilken grad eleven visar på vilka instrumenttyper eller vokala uttryck som förekommer inom en viss musikgenre. Läraren kan också beakta om eleven identifierar grundläggande karaktärsdrag såsom tajmning, tempo eller andra karaktäristiska uttryck.

I årskurs 9 ligger fokus på elevens förmåga att sätta musiken i ett genremässigt sammanhang. Det innebär att läraren bedömer om och i vilken utsträckning eleven visar kunskaper om hur olika instrumenttyper eller vokala uttryck kan användas. Läraren ska också väga in i vilken grad eleven visar förståelse för varför en musikgenre upplevs på det ena eller det andra sättet.

Skolverket

www.skolverket.se